

Czwartek 14 października 2004

10. wita, w tym kontekście, porozumienie, do którego dojdzie podczas przyszłego spotkania premiera Gruzji, Zuraba Żwanii, z przywódcą separatystów w Południowej Osetii, Eduardem Kokojtim; wzywa Radę do uważnego śledzenia rozwoju kwestii i do dołożenia starań w celu ułatwienia dialogu i zapobieżenia eskalacji napiętej sytuacji;

11. zobowiązuje swojego Przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji do Rady i Komisji, urzędującej Prezydencji, Sekretarza Generalnego Organizacji Narodów Zjednoczonych, Organizacji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie, Sekretarza Generalnego NATO, Prezydenta i Parlamentu Gruzji oraz de facto władz regionów Południowej Osetii i Abchazji.

P6_TA(2004)0024

Ogólny System Preferencji

Rezolucja Parlamentu Europejskiego w sprawie Komunikatu Komisji skierowanego do Rady, Parlamentu Europejskiego oraz Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego: „Kraje rozwijające się, handel międzynarodowy i rozwój zrównoważony: rola systemu ogólnych preferencji taryfowych (GSP) Wspólnoty na dekadę 2006-2015” (COM(2004)0461)

Parlament Europejski,

- uwzględniając Komunikat Komisji (COM(2004)0461),
- uwzględniając rozporządzenie Rady (WE) nr 2501/2001 z dnia 10 grudnia 2001 r. o stosowaniu systemu ogólnych preferencji taryfowych w okresie od 1 stycznia 2002 r. do 31 grudnia 2004 r.⁽¹⁾,
- uwzględniając rozporządzenie Rady (WE) nr 2211/2003 z 15 grudnia 2003 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 2501/2001 i przedłużające okres jego obowiązywania do dnia 31 grudnia 2005 r.⁽²⁾,
- uwzględniając swoje stanowisko z dnia 29 listopada 2001 r. w sprawie planu ogólnych preferencji taryfowych na okres od dnia 1 stycznia 2002 r. do dnia 31 grudnia 2004 r.⁽³⁾,
- uwzględniając swoje stanowisko z dnia 4 grudnia 2003 r. w sprawie projektu rozporządzenia Rady przedłużającego do dnia 31 grudnia 2005 r. stosowanie rozporządzenia (WE) nr 2501/2001 wprowadzającego plan ogólnych preferencji taryfowych na okres od dnia 1 stycznia 2002 r. do dnia 31 grudnia 2004 r. i zmieniającego to rozporządzenie⁽⁴⁾,
- uwzględniając Komunikat Komisji „W stronę silniejszej kultury konsultacji i dialogu — Zasady ogólne i minimalne standardy konsultacji Komisji z zainteresowanymi stronami” (COM(2002)0704),
- uwzględniając Deklarację z Doha przyjętą przez IV Konferencję Ministerialną WTO w dniu 14 listopada 2001 r.,
- uwzględniając wyniki Światowego Szczytu Zrównoważonego Rozwoju (WSSD) we wrześniu 2002 r. w Johannesburgu (RPA) (26 sierpnia — 4 września 2002 r.),
- uwzględniając konsensus z Monterrey przyjęty na międzynarodowej konferencji „Finansowanie dla rozwoju” w Monterrey (Meksyk) w dniach 18-22 marca 2002 r.,
- uwzględniając art. 108 ust. 5 Regulaminu, a także mając na uwadze, co następuje,

⁽¹⁾ Dz. U. L 346 z 31.12.2001, str. 1.

⁽²⁾ Dz. U. L 332 z 19.12.2003, str. 1.

⁽³⁾ Dz. U. C 153 E z 27.6.2002, str. 234.

⁽⁴⁾ Dz. U. C 89 E z 14.4.2004, str. 101.

Czwartek 14 październik 2004

- A. od jego utworzenia w 1971 r. System Ogólnych Preferencji Taryfowych (GSP) jest kluczowym instrumentem polityki rozwoju UE oraz polityki handlowej WE,
- B. w Komunikacie Komisji wyznaczono na okres dziesięciu lat nowe wytyczne dotyczące Ogólnego Systemu Preferencji, na podstawie których zostanie następnie wydana seria rozporządzeń obejmujących kolejne trzyletnie okresy,
- C. jakakolwiek zmiana w obecnym planie GSP będzie miała bezpośrednie skutki, zarówno pozytywne, jak negatywne, dla szerokiego grona zainteresowanych stron,
- D. wprowadzie UE zobowiązała się do przeprowadzenia znaczących ewaluacji zrównoważonego oddziaływania głównych inicjatyw politycznych zanim zostaną podjęte, ciągle jednak musi uczynić to samo w przypadku proponowanego zreformowanego systemu GSP,
- E. wskaźnik wykorzystania GSP, zdefiniowany jako odsetek towarów importowanych faktycznie korzystających z preferencji taryfowych w całkowitej wymianie handlowej potencjalnie objętej GSP, pozostawał w okresie ostatnich lat na rozczarowująco niskim poziomie (np. 52,5 % w 2002 r.), który musi zostać poprawiony, szczególnie w krajach AKP,
- F. Organ Apelacyjny WTO w swoim wydanym z pozwu Indii orzeczeniu w sprawie planu Ogólnego Systemu Preferencji Taryfowych (GSP) WE dnia 7 kwietnia 2004 r. stwierdził, że kraje rozwinięte mogą stosować różne taryfy do produktów pochodzących z różnych krajów korzystających z GSP, pod warunkiem, że tego rodzaju nierówne traktowanie spełnia pozostałe warunki „klauzuli zezwalającej” (*enabling clause*), a więc nie dopuszcza do dyskryminacji krajów z takimi samymi potrzebami rozwojowymi, finansowymi i handlowymi, co kraje, do których preferencje mają się odnosić,
- G. system GSP jest najbardziej obszernym systemem preferencji dostępnym dla krajów rozwijających się, ponadto ta wiodąca pozycja umocni się jeszcze w nadchodzących latach, w następstwie przystąpienia dziesięciu nowych Państw Członkowskich;
1. przyjmuje z zadowoleniem cele wyznaczone w Komunikacie i popiera determinację Komisji w doskonaleniu obecnego Ogólnego Systemu Preferencji poprzez uproszczenie, ustabilizowanie i wyjaśnienie rodzajów preferencji, skoncentrowanie pomocy na najbardziej potrzebujących krajach rozwijających się oraz wzmocnienie elementu zrównoważonego wzrostu;
 2. zauważa, że aby osiągnąć zadeklarowane cele Komisja proponuje szeroko zakrojone reformy obecnego systemu GSP, jak, między innymi, zmniejszenie liczby rodzajów preferencji z pięciu do trzech, nowy system gradacji oparty tylko na kryterium udziału w rynku oraz uproszczenie reguł pochodzenia;
 3. ubolewa, że ten ważny komunikat, wyznaczający na okres dziesięciu lat nowe wytyczne w obszarze GSP, nie wspomina o przeprowadzeniu żadnej wcześniejszej oceny funkcjonowania i skutków obecnego GSP, i wzywa Komisję do dostarczenia decydom istotnych informacji, zarówno co do potrzeby przeprowadzenia reformy, jak i obszarów wymagających poprawy;
 4. wyraża ubolewanie, że komunikat Komisji nie wynika z właściwie przeprowadzonych konsultacji z zainteresowanymi stronami oraz że nie został wydany na tyle wcześnie, by możliwe były realne konsultacje w związku z oczekiwanym pojawieniem się projektu kolejnego rozporządzenia;
 5. przypomina, że poziom ceł stale się zmniejsza i osiąga obecnie rekordowo niski poziom, a w wyniku rokowań WTO w sprawie Agendy Rozwoju z Doha powinny zostać uzgodnione dalsze obniżki taryf oraz uważa, że wynikająca z powyższego dewaluacja preferencji powinna zostać uwzględniona w nowym systemie GSP;
 6. podkreśla, że aby poprawić wyniki kolejnego rozporządzenia GSP z punktu widzenia specyficznych potrzeb krajów rozwijających się, powinno ono:
 - a) przyznawać preferencje przy uwzględnieniu potencjału eksportowego krajów objętych systemem; w szczególności uwzględniając najbardziej wrażliwe obszary społeczeństwa,
 - b) rozszerzyć preferencyjne traktowanie na szeroki wachlarz nowych towarów i przesunąć znaczącą liczbę towarów obecnie sklasyfikowanych jako towary „wrażliwe” do kategorii „niewrażliwe”,

Czwartek 14 października 2004

- c) wziąć pod uwagę kwestię samowystarczalności żywnościowej i prawo każdego kraju do ochrony sektora rolnictwa przy stosowaniu GSP,
 - d) zapewnić, by nowy system gradacji nie miał negatywnego wpływu na żaden kraj rozwijający się;
7. zwraca się do Komisji o zbadanie możliwości zwiększenia marginesu preferencji dla produktów wrażliwych;
8. przyjmuje z zadowoleniem ogólny cel uproszczenia mechanizmu gradacji i jednocześnie zauważa z niepokojem, że określony przez Komisję nowy system gradacji opiera się wyłącznie na kryterium udziału w rynku, bez uwzględnienia wskaźników rozwoju i ubóstwa, oraz wyraża przekonanie, że taki system może oznaczać dyskryminację dużych, ale biednych eksporterów;
9. popiera promowanie zrównoważonego rozwoju jako kluczowy element GSP, zwraca jednak zarazem uwagę na zasadniczy wymóg, by proponowany wspólny system dodatkowych koncesji (GSP plus) był prostym i przewidywalnym rodzajem preferencji kompatybilnym z „klausulą zezwalającą” WTO, i jako taki wyznaczał obiektywne kryteria selekcji i oceny krajów-beneficjentów;
10. podkreśla, że jest sprawą zasadniczą, by kraje-beneficjenci, aby mogły zostać objęte „GSP plus”, powinny zarówno ratyfikować, jak i stosować odpowiednie konwencje międzynarodowe, oraz że przyszłe rozporządzenie musi wskazywać wiarygodne procedury oceny wypełnienia tego wymogu, włączając w to Parlament Europejski i inne strony, np. partnerów społecznych, oraz wszczynania postępowań w przypadku dowodów nieodpowiedniego stosowania konwencji; kładzie nacisk na fakt, że poziom wdrażania praw człowieka w danych krajach musi stać się kryterium decydującym;
11. sugeruje, by rozporządzenie przewidywało możliwość cofnięcia preferencji „GSP plus” w odniesieniu do danych sektorów w sytuacji poważnych i stałych naruszeń kryteriów nadających uprawnienia;
12. nalega, by UE zobowiązała się do udzielania pomocy na rzecz rozwoju w budowaniu potencjału krajów rozwijających się, by wesprzeć te kraje w wysiłkach zakwalifikowania się do „GSP plus”, w przeciwnym razie wyznaczone standardy działań będą jak bariery pozataryfowe i szereg krajów pozostanie poza zasięgiem ewentualnych korzyści systemu;
13. z zadowoleniem przyjmuje iż komunikat kładzie nacisk na upraszczanie istniejących mechanizmów, zwracając jednakże uwagę na złożoność procesu wprowadzania w życie proponowanej formuły (tzw. klauszula wyłączająca FTA);
14. zauważa, że reguły pochodzenia i związane z nimi procedury administracyjne okazały się być jedną z głównych przyczyn niedostatecznego wykorzystania preferencji handlowych GSP, szczególnie przez państwa najmniej rozwinięte (LDC — *Least Developed Countries*);
15. przyjmuje z zadowoleniem determinację Komisji w odniesieniu do reformy systemu reguł pochodzenia pod względem formy, meritum i procedur;
16. wzywa Komisję do zbadania, w szczególności w odniesieniu do LDC, pozytywnych skutków zastąpienia częściowej regionalnej kumulacji pochodzenia przez kumulację międzyregionalną oraz pełną lub globalną kumulację;
17. wzywa Komisję do dokonania postępów w harmonizacji różnych systemów reguł pochodzenia stosowanych w ramach aktualnych porozumień handlowych (np. GSP/EBA, FTA, EPA);
18. żąda, że zgodnie z ustaleniami Deklaracji z Doha WTO, konsensu z Monterrey oraz wniosków Szczytu Zrównoważonego Rozwoju (WSSD) w Johannesburgu, kraje rozwijające się powinny otrzymać wsparcie techniczne, w szczególności w odniesieniu do porozumień samodzielnego zarządzania GSP plus, ukierunkowane na budowanie zdolności instytucjonalnych i prawnych niezbędnych do wyciągnięcia korzyści z handlu międzynarodowego i porozumień preferencyjnych;
19. przyjmuje z zadowoleniem propozycję szczegółowej oceny systemu GSP co trzy lata, uwzględniając wielostronne negocjacje i podkreśla, że musi zawierać ona ocenę wpływu na uczestniczące strony, w szczególności na państwa najmniej rozwinięte i ludność krajów rozwijających się;

Czwartek 14 październik 2004

20. podsumowując stwierdza, że mimo pełnego poparcia dla wyznaczonych przez Komisję celów niezbędne są dalsze wyjaśnienia związane z konkretnymi szczegółami i mechanizmami implementacji różnego rodzaju układów, których otrzymanie pozwoli Parlamentowi na dokonanie bardziej dogłębnej i definitywnej oceny;
 21. wzywa Radę i Komisję do rozpoczęcia procesu konsultacji w sprawie pierwszego rozporządzenia wdrażającego nowy GSP na tyle wcześnie, by możliwe było odpowiednie zaangażowanie i zasięgnięcie opinii Parlamentu Europejskiego, krajów partnerskich i innych zainteresowanych stron;
 22. zobowiązuje swojego Przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie i Komisji.
-